

Israël, verrast door hoop!

Preek voor Israëlzondag

drs. A.J. van der Toorn te Leiden

Tekst: Ezechiël 37 : 11 – 14 (HSV)

Liturgie:

Psalm 122 (OB/NB)

Stil gebed – Groet en votum

Psalm 146 : 1 en 3 (OB/NB)

Wet van de Heere

Psalm 130 : 1 en 2 (OB/NB)

Gebed bij de opening van de Schriften

Schriftlezing: Ezechiël 37 en Handelingen 28 : 17 - 23 (HSV)

Psalm 130 : 3 en 4 (OB/NB)

Verkondiging van Ezechiël 37 : 11 - 14

LvdK 38 : 1, 3 en 5

Dankzegging en voorbede

Inzameling van gaven

LvdK 305

Zegen

Andere passende liederen zijn:

Psalm 106 : 26 (OB) (of 22 NB)

Psalm 102 : 7 en 9 (OB) (of 7 en 10 NB)

Psalm 124 : 1 - 4 (OB/NB)

Psalm 126 (OB/NB)

Opwekking 530

Opwekking 669

Het 'lied van Israël' (geschreven door Hans Bouma; melodie Psalm 128 of LvdK 303) is op deze zondag ook passend te zingen.

1. Opdat wij zouden weten wat Gods bedoeling is, wat vrijheid is en vrede, dat er verzoening is, werd Israël verkozen om volk van God te zijn, te hopen, te geloven, te leven uit het heil.
2. Dit volk is ons tot zegen, God krijgt er voet aan grond, het wijst ons nieuwe wegen, het toont ons het verbond. Wat wij nooit zouden weten, wat niet moet en wat wel, de wet en de profeten, het komt van Israël.
3. De Joden zijn verkoren tot onze zaligheid, uit Joden werd geboren de Heer die ons bevrijdt. Hoe is Hij ons tot zegen, Hij heeft Gods wil gedaan, de wet en de profeten, wij leven in zijn naam.

Gemeente van onze Heere Jezus Christus, gasten,

De zomer is voorbij, de herfst is begonnen. Ieder seizoen heeft zijn eigen schoonheid en de herfst met zijn prachtige kleuren laat dat bijzonder mooi zien. De herfst is ook de tijd dat je struiken en bomen wat kunt terugsnoeien. Hoe dat precies moet, zal ik u nu niet proberen wijs te maken. Maar één tip wil ik u niet onthouden. Mocht u een ver uitgegroeide tak afzagen, ga dan niet op die tak zitten. Het afzagen van die tak zal u vast wel lukken, maar u bent daarmee dan direct uw eigen houvast kwijt...

Die tip had u misschien vanmorgen niet verwacht... Maar het is Israëlzondag. En bij die zondag hoort deze zin: "Een kerk zonder Israël bestaat niet, want wie Israël vergeet, zaagt de tak door waarop hij zelf zit".

Waarom zouden wij Israël vergeten?

Nou... zo onvoorstelbaar is dat niet. Als wij als christelijke kerk doen alsof Israël zijn tijd heeft gehad... met God. Dat het verbond van God met Israël voorbij is. Dat Gods keus voor Israël intussen dus veranderd is... en het nu niet meer zijn volk is, - dan vergeet je Israël. En doe je of Israël voor God er niet meer toe doet.

Maar met dat je Israël zo vergeet, zaag je de tak door waarop je zelf zit!

Want hoe dacht u dat *wij* bij God zijn gekomen en met Hem mogen leren leven? Alleen maar via Israël. Gods Zoon, onze Heer, is Israëls Messias. Romeinen 11 zegt het: wij heidenen (*niet-Joden, dus niet horend bij Gods eigen volk!*) zijn in Israël geënt. Als takken in een boom. Israël de boom en wij de takken.

Wij zijn als gelovigen in Jezus de Messias dus nooit meer los te denken van Israël. Maar dat betekent ook dat als *God niet meer trouw zou zijn aan Israël, wij ook geen enkele garantie zouden hebben dat Hij dan wel trouw zal blijven aan ons!*

Als je doet alsof je Israël wel vergeten kunt als bijzonder volk van God, zeg je dus eigenlijk iets over Gods trouw. Dat Gods trouw voorbij kan gaan. Voor Israël... maar dan ook voor ons!

Maar misschien vraagt u zich nu af: maar er is in het Nieuwe Testament toch wel iets veranderd?! Er zijn toch heel veel Joden die Jezus van Nazareth *niet* als Messias aanvaardden...

Inderdaad. En voor Paulus was dat reden voor heel veel verdriet. Dat zijn volksgenoten Jezus verwerpen. De enige die ons bij God de Vader kan brengen en ons kan redden! Dat doet pijn. Juist van Israël, Gods volk vanouds, uit wie nota bene onze Heer Jezus geboren werd, geloven velen niet in Hem.

Verdriet als je nadenkt over Israël... maar er is ook hoop!!! Hoop voor Israël. Omdat God wèl trouw is gebleven aan zijn verbond. Hoop, als een complete verrassing. Dat blijkt m.n. in Ezechiël 37. Hoop, toen en nu. Voor Israël. En... voor ons.

Israël, verrast door hoop!

- vervlogen hoop
- woord van hoop

Vervlogen hoop

De profeet Ezechiël werkte in Babel, niet in het land Israël. Hij was een priester die vanuit Jeruzalem meegenomen was in ballingschap. Bij het eerste transport uit Jeruzalem in 597 voor Christus. Tien jaar later, in 587 voor Christus zou Jeruzalem met de tempel worden verwoest en was er een tweede deportatie.

Ver weg van zijn land, ver weg van de tempel, de plek waar God Zich liet ontmoeten en die symbool stond voor de zegen die God zijn volk wilde geven, leefde Ezechiël in Babel toen God hem op zijn 30^e jaar riep om profeet te zijn. God stelde hem aan als wachter over Israël. En zei: *'Mensenkind, al Mijn woorden die Ik tot u spreek, neem ze op in uw hart en luister ernaar met uw oren. Ga, begeef u naar de ballingen, naar uw volksgenoten en, of zij luisteren of dat niet doen, spreek tot hen en zeg tegen hen: 'Zo zegt de Heere Heere!'*

Of ze nu horen willen of niet... Ezechiël kreeg geen gemakkelijke opdracht. Wat heeft hij goed begrepen dat de Heere in hoofdstuk 37 vers 11 zegt: *'Het volk Israël zegt: "Onze beenderen zijn verdord, onze hoop is vergaan, wij zijn afgesneden!"*

Onze hoop is vervlogen. Dat klinkt behoorlijk hopeloos... Wat hoopte Israël dan?! Hoop is in de Bijbel dat waar je je aan kunt vasthouden, waar je op mag rekenen omdat het je beloofd is. Wat was Israëls houvast?!

Om dat te ontdekken moeten we naar het begin van Israëls geschiedenis. Naar Abram. Die op een dieptepunt in de wereldgeschiedenis door God werd geroepen.

Toen wij met Adam en Eva God loslieten en voor een leven zonder Hem kozen, kozen wij voor een hopeloos leven. Uitlopend op de dood. Maar God liet het er niet bij zitten. Hij zette direct zijn reddingsoperatie in werking. En beloofde een mens, die het van de duivel zou winnen. Die het verloren paradijs (het leven met God) terug zou brengen.

Maar steeds was te merken dat dat herstel niet van mensen te verwachten was. Buiten het paradijs ging het al slechter. En God liet de zondvloed komen en begon opnieuw met Noach en zijn gezin.

Maar ook *dat nieuwe begin bracht niet echt verandering*. De mensen dienden God helemaal niet. Integendeel: ze bouwden een toren in Babel als een teken dat ze God niet wilden dienen, maar zelf de dienst wilden uitmaken.

Op dat dieptepunt, toen weer bleek dat wij mensen echt níet met God willen leven, riep God Abram. En God beloofde hem drie dingen: een eigen land, een groot volk en zijn zegen door dat volk. God zei: *'In u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden'*.

Uit alle mensen kiest God Abram uit om via hem deze wereld te zegenen. Met verzoening, herstel van het leven met Hem. Daarvoor koos Hij Abram... en zo het volk Israël.

Israël werd gekozen *in de plaats van* de andere volken. Als alle volken het dan nalieten om God te vereren en Hem gehoorzaam te zijn, dan zal Israël God dienen. *Dat is Israël: Gods volk met de roeping om God te dienen en God te vereren, om zo Gods reddende hand voor de wereld te zijn*. Via Israël zal God voor redding en herstel gaan zorgen. Israël is de hoop voor de wereld! Hoop voor een mensheid die de hoop totaal is verloren.

Israël als hoop voor de wereld. Maar Ezechiël werd groot in een tijd dat juist Israël ver, ontzettend ver van de Heere was weggegaan. Samenvattend vertelt het slot van 2 Kronieken: *'De Heere, de God van hun vaders, zond hun vroeg en laat waarschuwendende woorden door*

de hand van Zijn boden, want Hij wilde Zijn volk en Zijn woning sparen. Maar zij spotten met de boden van God, verachtten Zijn woorden en maakten Zijn profeten belachelijk, tot de grimmigheid van de Heere tegen Zijn volk zo hoog opsteeg, dat er geen genezing meer mogelijk was' (hfdst. 36 vs. 15 e.v.).

En de ballingschap kwam... En Israël mocht niet langer wonen in het land dat teken was van Gods verbond met hen. Toen ging de tempel, waar God liet merken dat Hij vergeeft, in vlammen op.

Israël... Gods reddende hand naar de wereld?! Israël, hoop voor de wereld?!

In het visioen in Ezechiël 37 laat God Ezechiël zien hoe het Israël is vergaan. Een macaber beeld. Een doodstil dal. Botten, schedels. Een massagraf. Onbegraven botten, gebleekt door de zon. Heel erg veel. En heel erg uitgedroogd.

Wat is daar nog van te verwachten?! Het leven is allang verdwenen. Geen enkel aanknopingspunt om nog iets van herstel, verbetering te verwachten...

Toen Ezechiël van alle kanten om al die botten en schedels was heengelopen, vroeg de Heere: *'Mensenkind, zullen deze beenderen tot leven komen?'*

Wat moet je daar nu op zeggen?! Die doodstille botten en schedels vertellen: "Onze hoop is vervlogen".

Maar Ezechiël zegt niet: 'Natuurlijk niet' of zoiets. Hij zegt: 'Heere Heere, Ú weet het!!!'. Daarmee zegt hij aan de ene kant dat het *wat die botten betreft, wat Israël betreft*, niet meer goed kan komen. Maar hij zegt *tegelijk dat dat niet betekent dat God dan ook niets meer kan doen*. Hoopvol klinkt het: Heere, U weet dat.

Is er nog hoop voor mensen die het bij God hebben verknoeid? Dat is net zo goed ook een vraag voor ons. Is er hoop voor zulke mensen, die zichzelf net zomin kunnen helpen als botten en schedels zichzelf kunnen helpen? *Heere, dat weet U alleen!*

De christelijke band Casting Crowns maakte een lied bij dit gedeelte: *Spirit Wind*. In dat lied wordt een vergelijking met de kerk gemaakt. Het visioen gaat over Israël. Maar de kerk van Jezus Christus draagt ook de naam van Israëls God, *opgenomen in Gods verbond met Israël!* Het lied zingt over een predikant die voor zijn gemeente staat. Eens was de gemeente een machtig leger. Maar nu staart hij in de levenloze ogen van gelovigen die een zondig leven leiden... Kun je nog serieus hoop koesteren voor zo'n kerk?!

De vergelijking raakt, of niet?! Gods kerk, eens vol van hoop en het leven met God. *Maar hoe dor en dood kan het worden*. In de kerk in Nederland. En hoe is het in 'onze' kerk hier? En in ons eigen leven?

En als je ontdekt: God, er is bij ons geen aangrijpingspunt voor herstel. Wij zijn zelf zo levenloos geworden. Onze hoop is vervlogen. Ik kan mezelf niet helpen. Kan het met mij, ons, ooit nog echt wat worden waarvan U zeg: dat is goed, dat past bij Mij?!

Woord van hoop

De Heere zegt tegen Ezechiël: *Profeteer!*

Profeteren is woorden spreken met gezag van God Zelf. Als je gaat profeteren is het dus wel absoluut belangrijk dat je de woorden van God Zelf doorgeeft. Je kunt honderd keer zeggen: 'Zo zegt de Heere...', maar het gaat erom dat je echt doorgeeft wat de Heere zegt en bedoelt.

De Heere zegt: *'Profeteer tegen deze beenderen en zeg tegen hen: "Dorre beenderen, hoor het woord van de Heere" ...'*

Dat is ongelofelijk. Wat een onzin zou dat zijn... als God het niet Zelf was die dit opdroeg. Wat heeft het voor zin om dode beenderen aan te spreken?!

De Heere zegt: *'Zo zegt de Heere Heere: Zie, Ik ga geest in u brengen en u zult tot leven komen. Ik zal pezen op u leggen, vlees op u doen komen, een huid over u heen trekken, en geest in u geven, zodat u tot leven komt. Dan zult u weten dat Ik de Heere ben'.*

Als Ezechiël namens de Heere deze woorden *spreekt*, komt er beweging in de botten. En de skeletten vormen zich tot een geheel. En pezen en spieren en een huid zetten zich vast op de botten. Lichamen van mensen. Alleen... ze leven nog niet. Ze ademen niet.

Dan krijgt Ezechiël weer opdracht te profeteren. Nu tegen de wind [In de vertaling staat 'Geest', maar wind en geest zijn in het Hebreeuws dezelfde woorden; en hier lopen ze in betekenis ook door elkaar]: *"Profeteer tegen de geest, profeteer, mensenkind! Zeg tegen de geest: Zo zegt de Heere Heere: Geest, kom uit de vier windstreken en blaas in deze gedoden, zodat ze tot leven komen"*.

En het gebeurt. Dode botten worden een geweldige menigte levende mensen.

Wat gebeurt hier?

De Heere laat zien dat Hij Israël *opnieuw* gaat scheppen. Wat Ezechiël ziet lijkt namelijk sterk op hoe God ons eerst schiep. Eerst ons vormen, boetseren. Maar we gingen pas leven toen Hij ons zijn eigen adem inblies.

En dan moet u, zoals gezegd, bedenken dat het woord voor wind, adem en geest in het Hebreeuws hetzelfde woord is (in het Grieks van het Nieuwe Testament trouwens ook).

In het visioen is het wind, en levensadem. Maar als de Heere het visioen uitlegt in vers 14, zegt Hij: *'En Ik zal Mijn Geest in u geven, u zult tot leven komen....'* Daar wordt voor 'Geest' hetzelfde woord als voor 'wind' gebruikt.

En dat past precies bij wat er in het vorige hoofdstuk van Ezechiël is gezegd. Daar beloofde de Heere ook een nieuw begin. Een echt nieuw begin. Dat Israël weer met Hem zou mogen leven in het land Kanaän. En echt, van harte Gods volk zou zijn. Wat was daarvoor nodig?

Vergeving, reiniging van zonden.

Én: Gods Geest Die ook echt met God laat leven! (hfdst. 36 vs. 25vv)

Dat is wat de Heere laat profeteren. (*'Dan zult u weten dat Ik, de Heere, dit gesproken en gedaan heb...'*). Israël, je bent mijn volk. En Ik breng je terug naar het land, teken van mijn liefde en trouw. Ik herstel je. Ik vergeef je. En Ik maak je van harte weer de Mijne. Ik beloof je mijn Geest, die je leert leven met Mij.

Dat is wat Ezechiël aan Israël mag zeggen. Woord van hoop! Zonder aangrijpingspunt bij Israël, zal het toch gebeuren. Waar Israël door eigen schuld compleet hopeloos was geworden, spreekt God over hoop. Tòch. Omdat Hij trouw is aan zijn verbond en in zijn genade Israël niet loslaat. Gods genadige trouw geeft hoop. Voor Israël. En voor ons.

Opmerkelijk is dat het herstel zal gebeuren *door het profeteren*. Dóór het doorgeven van Gods Woord, van wat God te zeggen heeft. Als dat wordt doorgegeven komt er herstel. Komt de levensadem. En komt Gods Geest in geestelijk dode mensen. En maakt de Geest Israël tot een

volk dat vanuit de verzoening een nieuw leven leeft met God! Een compleet nieuwe schepping.

Dàt is ook wat Paulus te verkondigen had in Handelingen 28: wat God te zeggen had over herstel en nieuwe toekomst. Het ging om Paulus om 'de hoop van Israël' (vers 20). Daarom zit hij nu gevangen. En lees je terug in Handelingen rond Paulus' gevangenneming, dan hoor je hem daar spreken over 'de hoop op de opstanding van de doden' (hfdst. 23 vs. 6). De hoop van Israël is de hoop op herschepping, op opstanding uit de doden. De hoop van Israël is dat God trouw is aan Israël dwars door de dood heen. Dat je nóóit tevergeefs op God zult vertrouwen. Dat God in een echt hopeloze situatie laat weten van hoop. Ezechiël 37 laat zien wat God door Israëls Messias Jezus heeft gedaan: opstanding uit de dood!

De hoop op redding, van het nieuwe begin van het leven met God. De redding van Gods oordeel over je zonden, je wegdwalen van God en dienen van afgoden. De bevrijding van alle machten die je leven kapot maken. Verlossing van dood en hel.

God redde *die* hoop door zijn Zoon Jezus als Messias te geven. *En Hem te laten sterven aan de schuld van Israël en van de wereld en zo zijn oordeel plaatsvervangend te dragen.* Zodat er voor wie gelooft in Jezus géén oordeel meer zal zijn, geen hopeloosheid en geen toorn van God meer. Maar leven met God, nu en dwars door de dood nog steeds.

Mensen die dood zijn door de misstappen en zonden, die van nature blootstaan aan Gods toorn (Efeziërs 2), worden nieuwe mensen. Ze worden Gods kinderen. Met een nieuw hart, een nieuwe geest.

Dat is Israëls hoop. Dat is ook de onze! De hoop van het eindeloze leven met God...

Hoe wordt die hoop beslissend voor je leven? Dat je een nieuw mens wordt voor God, opnieuw geschapen?

Doordat er geprofeteerd wordt, - in Gods naam! Dat Jezus de Messias is. Dat Hij de Israëliet is door Wie God ons zijn reddende hand toesteeft en ons hoop geeft. Mensen worden nieuw, opnieuw geboren, als dàt geprofeteerd wordt. En als er gebeden wordt om Gods Geest.

Want bent u/jij zelf al echt zo'n nieuw mens? Dat kan alleen als je dezelfde hoop hebt als Israël! De hoop van het nieuwe leven met God door de Messias, door de Geest. Als je door het geloof van Jezus bent worden. En God je daardoor je zonden vergaf. En je zo door zijn Geest voor altijd zijn kind heeft gemaakt. Dan ben je gered. Een opnieuw geschapen mens... om voor altijd met God te leven.

Vind hoop door je toe te vertrouwen aan Israëls Messias Jezus. *Vier* die hoop door met Hem te leven.

Juist door die hoopvolle boodschap over Israëls eigen Messias, zoeken wij als kerk naar de ontmoeting met Israël. In het land Israël of ergens anders in de wereld. We zijn als Christelijke Gereformeerde Kerken in Israël present via onze deputaten Kerk en Israël en het Centrum voor Israëlstudies. We hebben gezamenlijk dominee Aart Brons uitgezonden naar Israël. We willen Israël ontmoeten, omdat we naar Israël willen luisteren en samen met Israël luisterend naar Gods Woord willen we getuigen dat Jezus de Messias is.

Is dat hoopvol? Nou en of. Want blijkbaar hangt de hoop van God af! En Hij *is gekomen* door Jezus de Messias èn door de Geest. Hij is nooit met Israël gestopt, omdat Hij trouw is aan zijn verbond. We mogen hoopvol profeteren, biddend om Gods Geest.

Die predikant in het lied van Casting Crowns zag zijn gemeente, die leek op het dal in Ezechiëls visioen. God had hem geroepen om het evangelie te verkondigen. En hij verkondigde Gods Woord. En bad: *Heere, zend uw wind in deze vallei en blaas leven in hun zielen.*

Zo hoopvol mogen we zijn. We vergeten Israël niet, maar bidden ervoor, - omdat God het Zelf hoop terug gegeven heeft. Maar we bidden dan als in één adem ook voor de kerk in Nederland, die de hoop via Israël leerde kennen. We bidden voor onze gemeente, vooral voor wie wegdwaalde/wegdwaalt:

”Heere, blaas met uw Geest in zielen. En breng ze tot leven. Breng ze bij Jezus. Leer ze Hem vertrouwen. Laat uw volk Israël en de gemeente van uw Zoon, leven... voor U. Vervul uw belofte als wij profeteren over de hoop die U Israël en de wereld gegeven hebt en U bidden om uw Geest.”

Amen.